

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

48. Respexit humilitatem ancillæ suæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

interrogaret, non fuisset opus addere, *Quia virum non cognosco.* Nihil enim hoc ad rem faceret. Siue enim virum cognitura fuerat, siue non, nouus ille partus præter viri commercium, locum habere potuisset. Ita planè B. virginis quæstionē, dum verum eius & germanum sensum peruertunt hæretici, futilem & absurdam & impertinentem sensum habere conuincunt. Quam etiam quæstionis absurditatem innuere vult Calvinus, dum ait virginem ita percussam & attonitam fuisse, *vt sensus suos omnes admiratione ligatos & constrictos haberet.* Vult ergo illam quasi vix sui compotem sine sensu & iudicio quæstionem proposuisse. Hæc est Caluini impietas, quam sese libenter imitari profiteretur Beza. Talem enim certè quæstionis sensum excogitarunt, qui nihil ad rem præsentem faciens, minimèque coharens, verè sine sensu prolata videatur. Cæterum beatiss. virgo absque vlla sensuum constrictione, prudèter & sensatè interrogauit, cui propterea Angelus grauitè & diuinè respondit, non ita responsurus si illam sine sensu & iudicio aliquid interrogare perspexisset.

B. Virg.
quæstio-
nem quã
indignè
tractant
hæretici.

48. *Respexit humilitatem ancille sue.*

ACRITER hoc loco contendunt hæretici, humilitatem non pro virtute animi & submissione in B. virgine, sed pro viti & abiecta conditione in paupere & ignobili puella accipi. *Humilitas hinc* (ait Calvinus) *non submissionem vel modestiam vel animi habitum significat, vt stultè putarunt indocti & barbari homines, sed tantundem valet ac vilis abiectaq; conditio, quatenus excellentie opponitur, quod ex Græca voce liquet.* Caluino applaudens

Humili-
tas B. Vir-
ginis quæ

Hh 5 Beza,

Beza, eandem cantilenam canit: Significat ταπεινότητος humilitatem, id est, vilem & abiectam conditionem, qualis est nimirum vilium seruulorum. Itaque inepti sunt qui modestiam ceterasque Mariae virtutes hoc loco praedicant, quasi ταπεινότης illud sit quod Graeci ταπεινοφροσύνη vocant: quasi denique Maria vlla sua merita, ac non potius infinitam Dei misericordiam collaudet. Moxque Theophylacti in hunc locum verba ab Erasmo notata reperit, quibus ait virginem non propter suam virtutem beatam se dicendam esse, profiteri, sed quia fecit illi magna Deus: addens Romae hunc commentarium impressum fuisse, ut praeposteri Mariae cultores intelligant sanis hominibus nunquam placuisse has praeposteras Mariae laudes. Erasmo subscribit Cornelius Iansenius, & Didacus Stella: qui verbum ταπεινότης pro virtute humilitatis apud Graecos nunquam accipi affirmant.

Probatur
humilitas
B. Virgi-
nis quod
vera vir-
tus esset.

Sed erravit ille errans-mus Erasmus, aliosque in errorem abduxit. Nam in hoc ipso cantico ubi dicit virgo, Exaltauit humiles, Ἐξῆλθε τὰς ταπεινὰς, eodem verbo utitur: & opponuntur humiles superbis mente cordis sui, & pauperes spiritu significat, ut ipsemet Beza annotauit. Quam Christus in Evangelio dicit Matth. 11. Discite à me quia mitis sum, & humilis corde, vox Graeca est, ταπεινὸς τῆ καρδίας. Quum idem dicit, Omnis qui se humiliat, exaltabitur, vox Graeca est, ὁ τὴς ταπεινώσῃ ἑαυτοῦ, Matth. 23. & ὁ ταπεινῶν Luc. 14. & 18. Rursum quum Christus dicit, Qui non se humiliauerit sicut vnus ex paruulis istis, vox graeca est, ταπεινώσῃ, Matth. 18. Lucas quoque Act. 8. citans Esaiæ verba de Christo, In humilitate iudicium eius sublatum est, & non aperuit os suum; utitur verbo ταπεινότης. Iacobi cap. 4. & 1. Petr. 5. Superbis resistit, & humilibus dat gratiam, est verbum τοῖς ταπεινοῖς. Item Iacobi eodem

dem cap. *Humiliamini in conspectu Domini*, vox Græca est, ταπεινώθητε. Sed & apud Paulum, quem humilitatis virtutem non nisi vocabulo τῆς ταπεινοφροσύνης exprimere Iansenius affirmat, huius apud Lucā dictionis ταπεινότης coniugatum pro virtute humilitatis accipitur. Rom. 12. *Non altum sapientes, sed humilibus consentientes, τοῖς ταπεινοῖς συγκαταγόμενοι.* 2. Cor. 7. *Qui consolatur humiles, consolatus est & nos: ὁ παρηγορῶν τοὺς ταπεινοὺς.* Iam ad Philip. 2. de Christo, *Humiliauit semetipsum factus obediens, &c. ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν.* Temeritatem igitur & ignorantiam Erasmi alij interpretes temere sequuti fuerunt. Nec barbari aut indocti sunt (vt Calvinus garrit) qui virtutem humilitatis hoc loco exponunt, quasi vox Græca id non permittat, sed certè inconsiderati sunt qui virtutem humilitatis hic accipi posse negant, quum tamen multis in locis in Græco Matthæo, Luca, Paulo, Iacobo, Petro, illa vox aut eius coniugatum eandem virtutem significat. Loquitur igitur B. Virgo non vt paupercula, aut contemptibilis aliqua puella, sicuti Lutherus primus nugatus est in Postilla huius Euangelij, aliósq; nugarifecit, sed vt pia & humilis virgo, Deo gratias agens, quòd quum tam parua in oculis suis esset, ad tantam dignitatem Deus illam exaltauit. Sic Lia vxor Iacob mulier diues & locuples, quum prole à Deo donata esset, gratias Deo egit dicens. *Vidit Dominus humilitatem meam.* Prius enim à viro suo contempta videbatur. Sic ipse Dauid Rex. *Vide humilitatem meam & laborem meum.* Et iterum. *Respexisti humilitatem meam, saluasti de necessitatibus animam meam.* Sūt quippe labor & necessitates cum humilitatis virtute in piorū animis coniunctæ. Hanc B. Virginis humilitatē quæ se omni honore indignā reputabat,

In Com.
Concord.
Euang.

Gen. 29.

Psal. 44.

re.

Matth. 23 respexit Deus : *exaltans humilem*, vt in Euangelio promittit Christus, & in hoc ipso cantico B. virgo repetit. Qua in re non suam virtutē, sed Dei erga se beneficia prædicat. Non quod humilis fuerit, gloriatur; sed quod humilem & demissum animū suum Deus respexerit, gratias agit, *exultans in Deo salutari suo*. Et sic verum est quod Theophylactus dicit, quod non propter suam virtutem beatam se dicendam esse virgo prædixit, sed quia fecit illi magna Deus. Magna quippe fuit & valde magna huius humilis virginis tanta exaltatio. Quare humilitatem pro vera animi virtute in hac beatiss. virgine hoc loco exponunt Patres. Imprimis Origenes homil. 8. in Lucam: August. serm. 2. de assumpt. B. virginis: Beda in hunc locum: Bernardus homil. 1. super, Missus est, & homil. 1. de laudibus virg. Rupertus lib. 1. in Cant. Denique omnes illi Patres qui Mariam Eux, obedientem inobedienti, humilem superba opponunt, vt Irenæus lib. 5. Tertull. in lib. de carne Christi. Augustinus serm. 18. de Sanctis. Hieron. epist. 22. ad Eustoch.

Patres
contra
Calui-
num.

Qui humilitatem pro vili & abiecta conditione accipiunt, planē extra rem philosophantur. Nulla enim Scriptura docet, Deum talem conditionem quatenus talem respicere, sed animi abiecti virtutem. *Beati pauperes spiritu. Super quem requiescet spiritus meus, nisi super humilem, & trementem sermones meos? Reuelasti ea paruulis.* Tamen plerique Apostoli piscatores erant, non tamen pauperes & abiectæ conditionis fuerunt. Matthæus diues & pecuniosus, Philippus & Bartholomæus nobiles viri fuerunt. Nec paupertatem nec diuitias in bonorum suorum distributione Deus respicit, sed *humilibus dat gratiam, superbis resistit.*

Matth. 5.

Esai. 61.

Matth. 11.

Iac. 4.

74. *Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati, seruiamus illi in sanctitate & iustitia coram ipso omnibus diebus nostris.*

QUVM hic locus ad necessitatem bonorum operum, quæ omnibus in Christum credentibus incūbit, perspicue demonstrandam plurimum valeat, dupliciter illum hæretici corrumpunt atq; deprauāt. Primum illud, *sine timore*, exponunt de certitudine gratiæ, quam fingunt; & animi tranquillitate ac securitate, quā iam in Christo reconciliati concipiunt: ut timor anxietatem & ægritudinem animi seu dubitationem de salute, & de propitio erga nos Deo hoc loco significet, quia cum hac dubitatione, & sine certa fiducia salutis, Deo liberè & hilariter seruire non possumus. Deinde, *seruire Deo in sanctitate & iustitia*, ad animi gratitudinē referunt, quæ deceat filios Dei; non ad necessariam obedientiam, quæ ad vitam æternam perueniatur. Sic Calvinus & Beza hunc locum peruertunt, totūque Scripturæ sensum inuertunt. Caluini verba sunt. *Quod dicitur, ut sine timore seruiamus, significat non posse nisi tranquillis animis ritè Deum coli. Quum igitur Deus homines sibi in Christo reconciliet, quum eiusdem presidio ipsos tuatur ut securi sint ab omni metu, quum eorum salutem in eius manum & custodiam deposuerit, meritò Zacharias nos eius gratia prædicat à metu liberari. Sic & Beza: Significat hoc loco timor futuri mali ægritudinem, quæ pugnat ex diametro cum fiducia illa filiorum Dei, qui fide iustificati pacem habent. Seruire omnibus diebus Deo in sanctitate & iustitia, exponit Calvinus hoc modo: Quum sibi in perpetuum homines Deus adoptet, non debet caduca vel exigui tēporis eorū esse gratitudo. Et paulo antè: Sicut efficitur (inquit) causa salutis nostræ gratuita Dei bonitas fuit,*

Operum bonorum necessitas defenditur.

In Harmonia.

In Annot. in hunc locum.

ita